

**АЛКАЛОИД АД СКОПЈЕ
СТАТУТАРНИ КОНСОЛИДИРАНИ
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ И
ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ
ЗА ГОДИНАТА ЗАВРШЕНА НА
31 ДЕКЕМВРИ 2019**

СОДРЖИНА	Страна
ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ	1
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА	3
КОНСОЛИДИРАН БИЛАНС НА УСПЕХ	4
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНАТА ДОБИВКА	5
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО ГЛАВНИНАТА	6
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ	7
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ	8
ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ГРУПАТА	8
СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ	8
ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ	28
СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ	30
СЕГМЕНТНО ИЗВЕСТУВАЊЕ	31
МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА	33
НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА	34
ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ	35
ВЛОЖУВАЊА ВО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА	38
ЗАЛИХИ	39
ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИТЕ	39
ОСТАНАТИ КРАТКОРОЧНИ И ДОЛГОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА	39
ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	40
АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ	40
ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ	41
ОБВРСКИ ЗА КРЕДИТИ	41
ОБВРСКИ ЗА ОТПРЕМНИНИ	42
ОДЛОЖЕНИ ДАНОЦИ	43
ОБВРСКИ КОН ДОБАВУВАЧИ И ОСТАНАТИ ОБВРСКИ	43
РЕЗЕРВИРАЊА ЗА ОСТАНАТИ ОБВРСКИ И ТРОШОЦИ	44
ОСТАНАТИ ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО	44
ОСТАНАТИ РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО	44
ВИДОВИ НА ТРОШОЦИ	44
ТРОШОЦИ НА ВРАБОТЕНИ	45
ОПЕРАТИВЕН ЛИЗИНГ	45
ТРОШОЦИ НА ФИНАНСИРАЊЕ	45
ДАНОК НА ДОБИВКА	45
ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА	46
ДИВИДЕНДА	46
ПРЕВЗЕМЕНИ ОБВРСКИ	46
ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ	46
ОДНОСИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ	46
ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ	47
НАСТАНИ ПО ПЕРИОДОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ	47
ПРИЛОГ 1 – КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ	
ПРИЛОГ 2 – КОНСОЛИДИРАНА ГОДИШНА СМЕТКА	

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО СОПСТВЕНИЦИТЕ И РАКОВОДСТВОТО НА АЛКАЛОИД АД Скопје

Извршивме ревизија на приложените консолидирани финансиски извештаи (стр. 3 до 47) на АЛКАЛОИД АД Скопје и подружниците (во понатамошниот текст "Групата"), кои се состојат од консолидираниот извештај за финансиска состојба на 31 декември 2019 година и консолидираниот извештај за сеопфатната добивка, консолидираниот извештај за промени во главнината и консолидираниот извештај за парични текови за годината што тогаш завршува, како и прегледот на значајните сметководствени политики и останатите објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за консолидираните финансиски извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие консолидирани финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Северна Македонија и интерна контрола за која раководството смета дека е неопходна за подготвување на консолидираните финансиски извештаи кои не содржат материјално погрешно прикажување, без разлика дали тоа е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие консолидирани финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја извршивме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија и стандардите за ревизија кои се во примена во Република Северна Македонија. Овие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата на начин кој ќе ни овозможи да добиеме разумно уверување дека консолидираните финансиски извештаи не содржат материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува спроведување на постапки за собирање на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во консолидираните финансиски извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од значајно погрешно прикажување на консолидираните финансиски извештаи, настанато како резултат на измама или грешка. При проценувањето на овие ризици ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на консолидираните финансиски извештаи на Групата со цел дизајнирање на ревизорски постапки кои што се соодветни на околностите, но не и со цел на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Групата. Ревизијата, исто така, вклучува и оценка за соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на консолидираните финансиските извештаи.

Веруваме дека ревизорските докази кои ги имаме собрано се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според наше мислење, консолидираните финансиски извештаи ја прикажуваат реално и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на АЛКАЛОИД АД Скопје и подружниците на ден 31 декември 2019 година, како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш завршува во согласност со сметководствената регулатива која се применува во Република Северна Македонија.

(продолжува)

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО СОПСТВЕНИЦИТЕ И РАКОВОДСТВОТО НА АЛКАЛОИД АД Скопје (продолжение)

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Групата е одговорно за подготвување на консолидираниот годишен извештај и консолидираната годишна сметка во согласност со Законот за трговски друштва и истите беа прифатени и одобрени од Раководството на Групата на ден 7 февруари 2020 година. Наша одговорност е да издадеме мислење во врска со конзистентноста на консолидираниот годишен извештај со консолидираната годишна сметка и консолидираните финансиски извештаи на Групата. Ние ги извршивме нашите постапки во согласност со Законот за ревизија и Меѓународниот стандард за ревизија 720 – Одговорности на ревизорот во врска со други информации во документи кои содржат ревидирани консолидирани финансиски извештаи кој се применува во на Република Северна Македонија. Според наше мислење, историските финансиски информации обелоденети во консолидираниот годишен извештај се конзистентни со консолидираната годишна сметка и приложените ревидирани консолидирани финансиски извештаи на Групата за годината што завршува на 31 декември 2019 година.

Лидија Нануш
Овластен ревизор
Директор

5 март 2020 година
Дилоит ДОО Скопје

Јане Иванов
Овластен ревизор

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА

	Белешка	За годината што завршува на 31 декември	
		2019	2018 (повторно прикажување)
Средства			
Постојани средства			
Материјални средства	6	5.418.377	4.297.167
Нематеријални средства	7	1.732.098	1.601.687
Одложени даночни средства	18	5.353	20.557
Вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба	9	7.411	6.819
Останати долгорочни побарувања	12	116.646	14.988
		7.279.885	5.941.218
Тековни средства			
Залихи	10	3.262.593	2.736.752
Побарувања од купувачите	11	2.405.172	2.218.485
Останати побарувања	12	288.902	266.685
Пари и парични еквиваленти	13	357.348	433.811
		6.314.015	5.655.733
Вкупно средства		13.593.900	11.596.951
Акционерска главнина и обврски			
Капитал и резерви			
Акционерски капитал	14	2.186.382	2.197.095
Премии од акции		(65.060)	-
Законски резерви		616.138	614.437
Останати резерви	15	1.670.216	848.847
Задржана добивка		5.887.016	5.308.871
Малцински удел		657	716
		10.295.349	8.969.966
Долгорочни обврски			
Долгорочни кредити	16	312.812	284.212
Обврски за отпремнини	17	40.559	30.060
Одложени даночни обврски	18	120	166
		353.491	314.438
Тековни обврски			
Обврски кон добавувачите и останати обврски	19	2.416.637	1.992.113
Данок на добивка		61.767	16.444
Краткорочни кредити	16	466.656	303.990
		2.945.060	2.312.547
Вкупно обврски		3.298.551	2.626.985
Вкупно акционерска главнина и обврски		13.593.900	11.596.951

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи се интегрален дел на овие консолидирани финансиски извештаи и треба да се читаат во врска со истите.

Консолидираните финансиски извештаи се одобрени од страна на Управниот одбор на Групата на ден 7 февруари 2020 година.

Одобрено од:

Живко Мукаетов
Генерален директор

Виктор Стојчевски
Финансиски директор

(Во илјади денари)

КОНСОЛИДИРАН БИЛАНС НА УСПЕХ

	Белешка	За годината што завршува на 31 декември	
		2019	2018
Продажби	5	11.102.808	9.783.286
Трошоци содржани во продадени готови производи и трговски стоки	23	<u>(5.974.145)</u>	<u>(5.354.335)</u>
Бруто добивка		5.128.663	4.428.951
Трошоци за истражување и развој	23	(109.931)	(86.125)
Трошоци на продажба и маркетинг	23	(3.323.516)	(2.882.776)
Административни трошоци	23	(420.697)	(371.896)
Резервирања за останати обврски и трошоци	20	(10.499)	(633)
Останати приходи од работењето	21	245.019	302.631
Останати расходи од работењето	22	<u>(308.167)</u>	<u>(407.403)</u>
Добивка од работењето		1.200.872	982.749
Трошоци на финансирањето (нето)	26	<u>(12.561)</u>	<u>(13.983)</u>
Добивка пред оданочување		1.188.311	968.766
Данок на добивка	27	<u>(173.051)</u>	<u>(106.355)</u>
Нето добивка за годината		1.015.260	862.411
Расположливо на:			
– Акционерите на Групата		1.015.318	862.445
– Малцински удел		<u>(58)</u>	<u>(34)</u>
Нето добивка за годината		1.015.260	862.411
Заработувачка по акција (во денари)			
- Основна	28	<u>717,43</u>	<u>608,78</u>

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи се интегрален дел на овие консолидирани финансиски извештаи и треба да се читаат во врска со истите.

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНАТА ДОБИВКА

	Белешка	За годината што завршува на 31 декември	
		2019	2018
Нето добивка		1.015.260	862.411
Останата сеопфатна добивка:			
Објективна вредност на вложувањата	15	592	1.709
Ефект од ревалоризација на земјиште	15	823.836	-
Курсни разлики	15	13.725	(14.805)
Останата сеопфатна добивка по оданочување		838.153	(13.096)
Вкупна сеопфатна добивка		1.853.413	849.315

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи се интегрален дел на овие консолидирани финансиски извештаи и треба да се читаат во врска со истите.

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО ГЛАВНИНАТА
За годината што завршува на 31 декември 2019

	Расположливо за акционерите на Групата						Вкупно
	Акционерск и капитал	Премии од акции	Законски резерви	Останати резерви	Задржана добивка	Малцински удел	
На 1 јануари 2018	2.197.095		612.672	1.139.520	4.926.034	749	8.876.070
Издвојувања за резерви	-	-	1.230	(32.894)	31.664	-	-
Дивиденда и данок на исплатена дивиденда (Белешка 29)	-	-	-	-	(382.485)	-	(382.485)
Останати корекции	-	-	535	-	1.855	1	2.391
Нето добивка за годината	-	-	-	-	862.445	(34)	862.411
<i>Консолидиран извештај за сеопфатната добивка</i>							
Објективна вредност на вложувањата (Белешка 9)	-	-	-	1.709	-	-	1.709
Курсни разлики	-	-	-	(14.805)	-	-	(14.805)
	-	-	-	(13.096)	-	-	(13.096)
На 31 декември 2018	2.197.095	-	614.437	1.093.530	5.439.513	716	9.345.291
Ефект од промена во сметководствена политика (белешка 2,1, 2,8, 6 и 15)	-	-	-	(244.683)	(130.642)	-	(375.325)
На 31 декември 2018 (повторно прикажување)	2.197.095	-	614.437	848.847	5.308.871	716	8.969.966
Откуп на сопствени акции	(10.713)	(65.060)	-	-	-	-	(75.773)
Издвојувања од резерви	-	-	1.271	(16.784)	15.513	-	-
Дивиденда и данок на исплатена дивиденда (Белешка 29)	-	-	-	-	(453.316)	-	(453.316)
Нето добивка за годината	-	-	-	-	1.015.318	(58)	1.015.260
Останати корекции	-	-	430	-	630	(1)	1.059
<i>Консолидиран извештај за сеопфатната добивка</i>							
Објективна вредност на вложувањата (Белешка 9)	-	-	-	592	-	-	592
Ревалоризација на земјиште (Белешка 2,8, 6 и 15)	-	-	-	823.836	-	-	823.836
Курсни разлики	-	-	-	13.725	-	-	13.725
	-	-	-	838.153	-	-	838.153
На 31 декември 2019	2.186.382	(65.060)	616.138	1.670.216	5.887.016	657	10.295.349

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи се интегрален дел на овие консолидирани финансиски извештаи и треба да се читаат во врска со истите.

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ

	За годината што завршува на 31 декември	
	2019	2018
Парични текови од оперативни активности		
Наплатено од купувачи	10.498.212	9.669.859
Платено на добавувачите и вработените	(9.364.542)	(8.081.395)
Паричен тек од работењето	1.133.670	1.588.464
Приливи од камати	2.082	2.881
Нето парични текови од оперативните активности	1.135.752	1.591.345
Парични текови од инвестициони активности		
Набавка на основни средства	(870.794)	(865.987)
Продажба на основни средства	376	925
Добиени субвенции	85.831	35.293
Останати одливи од вработените	(65.069)	(64.141)
Нето парични текови користени во инвестициони активности	(849.656)	(893.910)
Парични текови од финансиски активности		
Приливи од кредити	2.569.703	2.038.521
Отплата на кредити	(2.389.283)	(2.107.016)
Платени камати	(16.441)	(17.999)
Откуп на сопствени акции	(75.773)	-
Надоместоци на акционерите и данок на исплатена дивиденда и други распределби од добивката	(453.316)	(382.485)
Нето парични текови користени во финансиски активности	(365.110)	(468.979)
Нето (намалување) / зголемување на пари и парични еквиваленти	(79.014)	228.456
Пари и парични еквиваленти на почеток на годината	433.811	214.389
Курсни разлики	2.551	(9.034)
Пари и парични еквиваленти на крајот на годината	357.348	433.811

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи се интегрален дел на овие консолидирани финансиски извештаи и треба да се читаат во врска со истите.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ГРУПАТА

Алколоид АД Скопје (во понатамошниот текст: Матичното друштво) и неговите подружници (во понатамошниот текст: Групата) произведува и продава разновидни фармацевтски, хемиски и козметички производи, како и производи од било потекло. Алколоид АД Скопје се состои од осумнаесет подружници и една фондација во Република Северна Македонија и други земји. Називите на подружниците се дадени во точка 2.4 од Белешките кон консолидираните финансиски извештаи.

Производството на Групата се одвива на локациите во Скопје и Белград.

Алколоид АД Скопје, Матичното друштво е акционерско друштво, основано и со седиште во Република Северна Македонија. Адресата на Матичното друштво е:

Бул. Александар Македонски 12, 1000 Скопје Република Северна Македонија

Акциите на Алколоид АД Скопје котираат на официјалниот пазар на Македонската берза за хартии од вредност од 2002 година.

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

Основните сметководствени политики кои се применети при изготвувањето на консолидираните финансиски извештаи се дадени подолу. Сметководствените политики се применуваат конзистентно во текот на целата презентирана година.

2.1 Основа за подготовка на консолидираните финансиски извештаи

Во согласност со одредбите на Законот за трговски друштва (“Службен весник на РМ” бр.28/04, 84/05, 71/06, 25/07, 87/08, 17/09, 23/09, 42/10, 48/10, 8/11, 21/11, 24/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 187/13, 38/14, 41/14, 138/14, 88/15, 192/15, 6/16, 30/16, 61/16, 64/18, 120/18, 195/2018, 225/2018 и 239/2018) правните лица во Република Северна Македонија имаат обврска да водат сметководство и да подготвуваат консолидирани финансиски извештаи во согласност со усвоените меѓународни стандарди за финансиско известување објавени во Службен весник на Република Македонија.

На 29 декември 2009 година, донесен е нов Правилник за водење сметководство (“Службен весник на РМ” 159/09, 164/10 и 107/11) во кој се објавени Меѓународните сметководствени стандарди (МСС), Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), заедно со толкувањата на Постојниот комитет за толкување (ПКТ) и толкувањата на Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување (КТМФИ), утврдени и издадени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (ОМСС) заклучно со 1 јануари 2009 година. Овој правилник се применува од 1 јануари 2010 година.

Меѓутоа, до датумот на составување на придружните консолидирани финансиски извештаи не се преведени и објавени сите измени и дополнувања на МСС/МСФИ и толкувањата на КТМФИ кои стапиле на сила за годишните периоди кои започнуваат на 1 јануари 2009 година. Притоа придружните консолидирани финансиски извештаи на Групата се прикажани во согласност со билансните шеми објавени во Правилникот за формата и содржината на годишната сметка (“Службен весник на Република Македонија” бр. 60/14), чиј сет на консолидирани финансиски извештаи отстапува од оние дефинирани во МСС 1 - Презентирање на консолидирани финансиските извештаи и притоа во поединечни делови отстапува од начинот на презентација на одредени билансни позиции предвидени со наведениот стандард. Објавените стандарди и толкувања кои се на сила во тековниот период, а кои сè уште не се официјално преведени и усвоени, како и објавените стандарди и толкувања кои сè уште не се во примена се обелоденети во белешките 2.2 и 2.3.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.1 Основа за подготовка на консолидираните финансиски извештаи (продолжение)

Во врска со погоре наведеното, а имајќи ги во предвид потенцијално материјалните значајни ефекти од разликите помеѓу сметководствените прописи на Република Северна Македонија и МСФИ/МСС, кои можат да имаат влијание на реалноста и објективноста на консолидираните финансиски извештаи на Групата, придружните консолидирани финансиски извештаи не можат да се сметаат за консолидирани финансиски извештаи подготвени во согласност со МСФИ и МСС.

Консолидираните финансиски извештаи се составени во согласност со принципот на набавна вредност, освен ако не е поинаку наведено во сметководствените политики кои се дадени во натамошниот текст.

Во составувањето на консолидираните финансиски извештаи Групата ги применува сметководствените политики наведени во белешката 2.

Износите содржани во консолидираните финансиски извештаи на Групата се прикажани во илјади македонски Денари. Денарот претставува официјална валута на известување во Република Северна Македонија.

Промена на сметководствена политика

Согласно претходната сметководствена политика зградите беа вреднувани по објективна вредност врз база на проценка извршена од надворешен независен проценител, минус акумулирана амортизација. Новата сметководствена политика за признавање по набавна вредност минус акумулирана амортизација и обезвреднување беше усвоена на 30 септември 2019 година и ретроактивно применета. Како резултат на зголемените инвестиции во материјални средства кои се состојат од комплетно реновирање на погоните и постројките, раководството процени дека промената на сметководствената политика ќе допринесе за порелевантни и прецизни финансиски извештаи бидејќи посоодветно ги третира одделните компоненти од материјалните средства базирани на тековни вредности. Деталите за промената во сметководствената политика се опишани во Белешка 2.8.

Групата изврши промена на консолидираниот извештај за финансиската состојба и промените ги евидентираше како корекција во финансиските извештаи за претходната година. Ефектот од новата сметководствена политика на 31 декември 2018 година врз материјалните средства е намалување од 375.325 илјади денари. Останатите резерви се намалени за 244.683 илјади денари за позитивниот ефект од претходните ревалоризации и задржаната добивка е намалена за 130.642 илјади денари за акумулираната амортизација од претходните години.

Сметководствената политика не е ретроактивно променета во извештајот за сеопфатната добивка бидејќи за 2018 година, бидејќи тековната амортизација од 19,562 илјади денари, како резултат на промена на сметководствената политика, не би имала материјален ефект на финансиските извештаи за 2018 година.

Промената во материјалните средства не предизвика промени во вкупните парични средства од оперативни активности, вкупните парични средства од инвестициски активности и вкупните парични средства од финансиски активности за годината што завршува на 31 декември 2018 година.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.1 Основа за подготовка на консолидираните финансиски извештаи (продолжение)

Ефектите на корекциите во споредбените износи во консолидираниот извештај за финансиската состојба извршени на 31 декември 2018 година се прикажани како што следува:

	31.12.2018	Нето ефект од промена	31.12.2018
	(пред промена на сметководствена политика)	(повторно прикажување)	(повторно прикажување)
Средства			
Постојани средства			
Материјални средства	4.672.492	(375.325)	4.297.167
Нематеријални средства	1.601.687	-	1.601.687
Одложени даночни средства	20.557	-	20.557
Вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба	6.819	-	6.819
Останати долгорочни побарувања	14.988	-	14.988
	6.316.543	(375.325)	5.941.218
Тековни средства			
Залихи	2.736.752	-	2.736.752
Побарувања од купувачите	2.218.485	-	2.218.485
Останати побарувања	266.685	-	266.685
Пари и парични еквиваленти	433.811	-	433.811
	5.655.733	-	5.655.733
Вкупно средства	11.972.276	(375.325)	11.596.951
Акционерска главнина и обврски			
Капитал и резерви			
Акционерски капитал	2.197.095	-	2.197.095
Законски резерви	614.437	-	614.437
Останати резерви	1.093.530	(244.683)	848.847
Задржана добивка	5.439.513	(130.642)	5.308.871
Малцински удел	716	-	716
	9.345.291	(375.325)	8.969.966
Долгорочни обврски			
Долгорочни кредити	284.212	-	284.212
Обврски за отпремнини	30.060	-	30.060
Одложени даночни обврски	166	-	166
	314.438	-	314.438
Тековни обврски			
Обврски кон добавувачите и останати обврски	1.992.113	-	1.992.113
Данок на добивка	16.444	-	16.444
Краткорочни кредити	303.990	-	303.990
	2.312.547	-	2.312.547
Вкупно обврски	2.626.985	-	2.626.985
Вкупно акционерска главнина и обврски	11.972.276	(375.325)	11.596.951

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.2 Објавени стандарди и толкувања кои се во сила во тековниот период а кои сè уште не се официјално преведени и усвоени

На денот на издавањето на овие консолидирани финансиски извештаи, подолу наведените стандарди и измени на веќе постојните стандарди беа издадени од страна на Одборот за меѓународни сметководствени стандарди, како и нови и толкувања објавени од страна на Комисијата за толкувања за меѓународно финансиско известување, но истите не се официјално усвоени во Република Северна Македонија.

- Измени на МСФИ 7 “Финансиски инструменти: Обелоденувања” – Измени со кои се подобруваат обелоденувањата на објективната вредност и ризикот на ликвидност (ревизиран во март 2009, применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2009 година);
- Измени на МСФИ 1 “Првично усвојување на меѓународните стандарди за финансиско известување” – Дополнителни исклучоци за ентитети кои прв пат ги применуваат МСФИ. Измените се однесуваат на средствата во индустријата за нафта и гас и утврдување дали договорите содржат лизинг (ревизиран во јули 2009, применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2010 година);
- Измени и дополнувања на различни стандарди и толкувања како резултат на Проектот за годишно квалитативно подобрување на МСФИ објавен на 16 април 2009 година (МСФИ 5, МСФИ 8, МСС 1, МСС 7, МСС 17, МСС 36, МСС 39, КТМФИ 16) – првенствено со намера да се отстранат неусогласеностите и појаснување на формулацијата во текстот (измените на стандардите се применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2010 година, додека измените на КТМФИ за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2009 година);
- Измени на МСС 38 “Нематеријални средства” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2009 година);
- Измени на МСФИ 2 “Плаќање врз основа на акции” – Измени како резултат на Проектот за годишно квалитативно подобрување на МСФИ (ревизиран во април 2009 година, применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2009 година) и измени кои се однесуваат на трансакции на групни готовински плаќања врз основа на акции (ревизиран во јуни 2009 година, применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2010 година);
- Измени на КТМФИ 9 “Повторна проценка на вградените деривативи” (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2009 година) и МСС 39 “Финансиски инструменти: Признавање и мерење” – Вградени деривативи (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 30 јуни 2009 година);
- КТМФИ 18 “Пренос на средства од купувачи” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2009 година);
- “Сеопфатна рамка за финансиско известување на 2010 година” што претставува измена на “Рамката за подготовка и прикажување на финансиските извештаи” (применлива за пренос на средства од купувачи примени на или по септември 2010 година);

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.2 Објавени стандарди и толкувања кои се во сила во тековниот период, а кои сè уште не се официјално преведени и усвоени (продолжение)

- Дополнувања на МСФИ 1 “Првично усвојување на меѓународните стандарди за финансиско известување” – Ограничен исклучок од споредбени обелоденувања пропишани во рамките на МСФИ 7 кај ентитети кои прв пат го применуваат МСФИ (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2010 година);
- Дополнувања на МСС 24 “Обелоденувања за поврзани страни” – Поедноставени барања за обелоденувања кај ентитети кои се под (значителна) контрола или влијание на владата и појаснување на дефиницијата за поврзани страни (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2011 година);
- Дополнувања на МСС 32 “Финансиски инструменти: презентирање” – Сметководство за правата на издавање на нови акции (применлив за годишните периоди на известување кои започнуваат на или по 1 февруари 2010 година);
- Дополнувања на различни стандарди и толкувања “Подобрувања на МСФИ (2010)” како резултат на Проектот за годишно квалитативно подобрување на МСФИ објавен на 6 мај 2010 година (МСФИ 1, МСФИ 3, МСФИ 7, МСС 1, МСС 27, МСС 34, КТМФИ 13) – првенствено со намера да се отстранат неусогласеностите и појаснување на формулацијата во текстот (поголем број од дополнувањата ќе бидат применливи за годишните периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2011 година);
- Дополнувања на КТМФИ 14 “МСС 19 – Ограничување на дефинираните примања, минималните барања за финансирање и нивната интеракција” Авансна уплата на минимални средства потребни за финансирање (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2011 година);
- КТМФИ 19 “Подмирување на финансиски обврски со инструменти на главнината” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2010 година);
- Дополнувања на МСФИ 1 “Првично усвојување на меѓународните стандарди за финансиско известување” – Висока хиперинфлација и отстранување на фиксни датуми за ентитети кои прв пат го применуваат МСФИ (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2011 година);
- Дополнувања на МСФИ 7 “Финансиски инструменти: Обелоденувања” – Пренос на финансиски средства (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2011 година);
- Дополнувања на МСС 12 “Даноци на добивка” – Одложен данок: поврат на средствата кои се наоѓаат во основата (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2012 година).
- МСФИ 10 “Консолидирани финансиски извештаи” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- МСФИ 11 “Заеднички аранжмани” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.2 Објавени стандарди и толкувања кои се во сила во тековниот период, а кои сè уште не се официјално преведени и усвоени (продолжение)

- МСФИ 12 “Обелоденувања на вложувања во други правни лица” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- МСФИ 13 “Мерење на објективната вредност” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- МСС 27 (ревидиран во 2011) “Поединечни финансиски извештаи” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- МСС 28 (ревидиран во 2011) “Вложувања во придружени правни лица и заеднички вложувања” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- Дополнувања на МСФИ 1 “Првично усвојување на меѓународните стандарди за финансиско известување” – Државни кредити (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- Дополнувања на МСФИ 7 “Финансиски инструменти: Обелоденувања” – Порамнување на финансиски средства и финансиски обврски (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- Дополнувања на МСФИ 10, МСФИ 11 и МСФИ 12 “Консолидирани финансиски извештаи, Заеднички аранжмани и Обелоденувања на вложувања во други правни лица: Упатство за преодна примена” (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- Дополнувања на МСС 1 “Презентација на финансиски извештаи” - Презентација на ставки од Останата сеопфатна добивка (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2012 година);
- Дополнувања на МСС 19 “Користи за вработените” – Подобрување на сметководството за користи по престанување на работниот однос (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- Дополнувања на различни стандарди „Подобрувања на МСФИ (циклус 2009-2011) како резултат на годишните проекти за подобрувања на МСФИ (МСФИ 1, МСС 1, МСС 16, МСС 32 и МСС 34) главно поврзано со елиминација на неконзистентности и термилошки објаснувања (промените се применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- КТМФИ 20 “Трошоци за откривка во фазата на производство на површински рудници” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- Дополнувања на МСФИ 10 “Консолидирани финансиски извештаи”, МСФИ 12 “Обелоденувања на вложувања во други правни лица” и МСС 27 “Поединечни финансиски извештаи” – Вложувачки правни лица (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2014 година);

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.2 Објавени стандарди и толкувања кои се во сила во тековниот период, а кои сè уште не се официјално преведени и усвоени (продолжение)

- Дополнувања на МСС 32 “Финансиски инструменти: Презентирање” - Порамнување на финансиски средства и финансиски обврски (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2014 година);
- Дополнувања на МСС 36 “Обезвреднување на средствата” – Обелоденувања за надоместувачка вредност за нефинансиски средства (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2014 година);
- Дополнувања на МСС 39 “Финансиски инструменти: Признавање и мерење” - Замена на деривативи и продолжување на сметководството за хеџинг трансакции (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2014 година);
- КТМФИ 21 “Давачки” (толкување применливо за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2014 година);
- Дополнувања на МСС 19 “Користи за вработените” – Планови за дефинирани користи: Придонеси за вработените (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2014 година);
- Дополнувања на различни стандарди “Подобрувања на МСФИ (циклас 2010-2012) како резултат на годишните проекти за подобрувања на МСФИ (МСФИ 2, МСФИ 3, МСФИ 8, МСФИ 13, МСС 16, МСС 24 и МСС 38) главно поврзано со елиминација на неконзистентности и термилошки објаснувања (промените се применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2014 година);
- Дополнувања на различни стандарди „Подобрувања на МСФИ (циклас 2011-2013) како резултат на годишните проекти за подобрувања на МСФИ (МСФИ 1, МСФИ 3, МСФИ 13 и МСС 40) главно поврзано со елиминација на неконзистентности и термилошки објаснувања (промените се применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2014 година).
- МСФИ 14 “Одложени сметки согласно законската регулатива” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2016 година);
- Дополнувања на МСФИ 10 “Консолидирани финансиски извештаи” и МСС 28 “Учество во придружени правни субјекти и заеднички вложувања” – Продажба на или вложувања во средства на вложувачот и неговиот придружен правен субјект или заедничко вложување (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2016 година);
- Дополнувања на МСФИ 11 “Заеднички аранжмани” – Сметководство за стекнати удели во заеднички операции (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2016 година);
- Дополнувања на МСС 1 “Презентација на финансиски извештаи” – Иницијатива за обелоденување (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2016 година);

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.2 Објавени стандарди и толкувања кои се во сила во тековниот период, а кои сè уште не се официјално преведени и усвоени (продолжение)

- Дополнувања на МСС 16 “Недвижности, постројки и опрема” и МСС 38 “Нематеријални средства” – Појаснување на прифатливите методи за пресметка на амортизација (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на и по 1 јануари 2016 година);
- Дополнувања на МСС 16 “Недвижности, постројки и опрема” и МСС 41 “Земјоделство” – Земјоделство: плодородни стебла (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2016 година);
- Дополнувања на МСС 27 “Поединечни финансиски извештаи” – Метод на главнина во поединечни финансиски извештаи (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2016 година);
- Дополнувања на различни стандарди „Подобрувања на МСФИ (циклус 2012-2014) како резултат на годишните проекти за подобрувања на МСФИ (МСФИ 5, МСФИ 7, МСС 19 и МСС 34) главно поврзано со елиминација на неконзистентности и термилошки објаснувања (промените се применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2016 година);
- Измени на МСС 7 “Извештај за паричните текови” – Иницијатива за обелоденување (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2017 година);
- Измени на МСС 12 “Даноци на добивка” – Признавање на одложени даночни средства за нереализирани загуби (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2017 година);
- Дополнувања на МСФИ 12 заради “Подобрувања на МСФИ (циклус 2014-2016) како резултат на годишните проекти за подобрувања на МСФИ (МСФИ 1, МСФИ 12 и МСС 28) главно поврзано со елиминација на неусогласеностите и термилошки објаснувања (промените на МСФИ 12 се применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2017 година);
- МСФИ 9 “Финансиски инструменти” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2018 година);
- МСФИ 15 “Приходи од договори со купувачи” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2018 година);
- Измени на МСФИ 2 “Плаќање врз основа на акции” – Класификација и мерење на трансакции (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2018 година);
- Измени на МСФИ 4 “Договори за осигурување” – Со примена на МСФИ 9 “Финансиски инструменти” и МСФИ 4 “Договори за осигурување” (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2018 година или кога МСФИ 9 “Финансиски инструменти” се применува за прв пат);

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.2 Објавени стандарди и толкувања кои се во сила во тековниот период, а кои сè уште не се официјално преведени и усвоени (продолжение)

- Измени на МСС 40 “Вложувања во недвижности” – Пренос на вложувања во недвижности (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2018 година);
- Дополнувања на МСФИ 1 и МСС 28 заради “Подобрувања на МСФИ (циклус 2014-2016) како резултат на годишните проекти за подобрувања на МСФИ (МСФИ 1, МСФИ 12 и МСС 28) главно поврзано со елиминација на неусогласеностите и термилошки објаснувања (промените на МСФИ 1 и МСС 28 ќе бидат применливи за годишните периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2018 година);
- КТМФИ 22 “Трансакции во странска валута и напредни разгледувања” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2018 година);
- МСФИ 16 “Наеми” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2019 година);
- Измени на МСФИ 9 “Финансиски инструменти” – Претплати со негативна компензација (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2019 година);
- Измени на МСС 19 “Користи за вработените” – Измени на планот, скратување или исплаќање” (применливи за периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2019 година);
- Измени на МСС 28 “Вложувања во придружени правни лица и заеднички вложувања” – Долгорочни вложувања во придружени правни лица и заеднички вложувања (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2019 година);
- Дополнувања на различни стандарди и толкувања “Подобрувања на МСФИ (циклус 2015 - 2017)” како резултат на проектот за годишни подобрувања на МСФИ (МСФИ 3, МСФИ 11, МСС 12 и МСС 23) – главно поврзано со елиминација на неусогласеностите и термилошки објаснувања (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2019 година);
- КТМФИ 23 “Неизвесност околу третманите на данокот на добивка” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или после 1 јануари 2019 година).

2.3 Објавени стандарди и толкувања кои сè уште не стапиле на сила во тековниот период

На денот на издавањето на овие единечни финансиски извештаи објавени се следните стандарди, нивните дополнување и толкувања кои сè уште не стапиле на сила:

- МСФИ 17 “Договори за осигурување” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2021 година);

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.3 Објавени стандарди и толкувања кои сè уште не стапиле на сила во тековниот период (продолжение)

- Измени на МСФИ 3 “Деловни комбинации” – Дефиниција на деловното работење (применливи за деловни комбинации за кои датумот на спојување е на или после почетокот на првиот годишен известувачки период кој започнува на или по 1 јануари 2020 и за аквизиција на средства која се случува на или после почетокот на тој период);
- Измени на МСФИ 10 “Консолидирани финансиски извештаи” и МСС 28 “Учества во придружени правни субјекти и заеднички вложувања” – Продажба или доделување на средства помеѓу инвеститорот и неговиот придружен субјект или заедничко вложување и понатамошни дополнувања (почетниот датум на примена е одложен на неопределено време се додека проектот за истражување на методот на главнина не биде завршен);
- Измени на Препораките за Сеопфатна рамка на МСФИ стандарди (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или после 1 јануари 2020 година);
- Измени на МСС 1 “Презентирање на финансиски извештаи” и МСС 8 “Сметководствени политики, промени на сметководствени проценки и грешки” – Дефиниција на материјалност (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2020);
- Измени на МСФИ 9 „Финансиски инструменти“, МСС 39 „ Финансиски инструменти: Признавање и мерење“ и МСФИ 7 „Финансиски инструменти: Обелоденувања“ – Реформа за референца за каматни стапки (применливо за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2020);
- Измени на МСС 1 „ Подготовка на финансиски извештаи“ – Класификација на обврските како тековни или нетековни (применливо за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2022).

Раководството го проценува влијанието на промените на МСС, новите МСФИ и толкувањата на консолидираните финансиски извештаи. Иако поголем дел од овие промени не се применливи во работењето на Групата, раководството не изразува експлицитна и безрезервна изјава за усогласеноста на консолидираните финансиски извештаи со МСС и МСФИ, кои се применуваат на периодот прикажан во приложените консолидирани финансиски извештаи.

Подготвувањето на консолидираните финансиски извештаи во согласност со Законот за трговски друштва и Правилникот за водење на сметководство бара примена на проценки и претпоставки од страна на менаџментот на Групата, кои влијаат врз искажаните позиции во консолидираните финансиски извештаи. Иако оценките на раководството се базираат на разумни информации и познавања за настаните и активностите, фактичките резултати може да се разликуваат од проценетите. Проценките на раководството се прикажани во Белешка 4.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.4 Подружници

Подружниците се правни лица кај кои Матичното друштво има контрола врз финансиските и деловните политики и поседува повеќе од една половина од гласачките права. Постоенето на и ефектот од поседувањето на гласовите се зема во предвид при одредување дали Матичното друштво има контрола врз друго правно лице. Набавната вредност на вложувањето претставува објективна вредност на даденото средство. Матичното друштво ги евидентира вложувањата по нивната набавна вредност намалена за евентуално обезвреднување.

Подружниците се целосно консолидирани од моментот на воспоставување на контрола од страна на Матичното друштво врз истите. Подружниците се елиминираат од консолидацијата во моментот на престанок на контролата од страна на Матичното друштво.

Приложените консолидирани финансиски извештаи ги опфаќаат финансиските извештаи на Матичното друштво Алкалоид АД Скопје и следните подружници:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	учество	учество
Алкалоид ДОО Загреб, Хрватска	100%	100%
Алкалоид ДОО Белград, Србија	100%	100%
Алкалоид ИНТ ДОО Љубљана, Словенија	100%	100%
Алкалоид ДОО Сараево, Босна и Херцеговина	100%	100%
Алкалоидфарм СА Фрибург, Швајцарија	100%	100%
Алкалоид ЕООД Софија, Бугарија	100%	100%
АЛК&КОС Фармацеутицалс Шпк Приштина, Косово	100%	100%
Алкалоид Билна аптека ДООЕЛ Скопје, С. Македонија	100%	100%
Алкалоид Конс ДООЕЛ Скопје, С. Македонија	100%	100%
Алкалоид УСА ЛЛЦ Колумбус, Охајо САД	49%	49%
Фондација „Трајче Мукаетов“ Скопје, С. Македонија	100%	100%
Алкалоид ДОО Подгорица, Црна Гора	100%	100%
ООО Алкалоид РУС Москва, Русија	100%	100%
Алкалоид ФАРМ ДОО Љубљана, Словенија	100%	100%
Алкалоид Веледрогерија ДОО Белград, Србија	100%	100%
Алкалоид Иљач ТЛС Истанбул, Турција	100%	100%
АЛКА-ЛАБ ДОО Љубљана, Словенија	100%	100%
Алкалоид Шпк Тирана, Албанија	100%	100%
ТОВ Алкалоид Киев, Украина	100%	100%

Иако вложувањето на Алкалоид АД Скопје во Алкалоид УСА ЛЛЦ Колумбус, Охајо САД изнесува 49%, Матичното друштво поседува контрола.

Во 2019 година Матичното друштво изврши зголемување на вложувањето во две свои подружници и тоа во АЛКА-ЛАБ ДОО, Љубљана за износ од 400 илјади евра и во Алкалоид ДОО Белград, во износ од 1,8 милиони евра.

Матичното друштво има претставништва во Русија и Украина. Резултатите од работењето на претставништвата се вклучени во финансиските извештаи на Матичното друштво.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.5 Сегментно известување

Известувањето по оперативни сегменти е конзистентно со начините на интерно известување за потребите на Управниот одбор. Управниот одбор е одговорен за стратешките одлуки за секој од сегментите.

На 31 декември 2019 година, Групата беше организирано во четири известувачки сегменти:

- **Фармација** - производство и продажба на лекови за хумана медицина, ветеринарни лекови и фармацевтски суровини,
- **Хемија** - производство и продажба на хемиски производи,
- **Козметика** - производство и продажба на козметички производи,
- **Билкарство** - производство и продажба на производи од биљно потекло .

Севкупната производна програма на фармацевтски производи на Алкалоид - Фармација се состои од следниве фармацевтски форми:

- Орални цврсти дозни форми: Таблети - конвенционално и модифицирано ослободување, филм-таблети, обложени таблети, подјазични таблети, капсули, сув прашок за орална суспензија.
- Течни дозни форми за орална употреба: Раствори за орална употреба, сирупи, суспензии.
- Топикални препарати: Кремови, масти, раствори, гелови, спрејови, вагиналети, супозитории.
- Стерилни дозни форми: Парентерални мало-волуменски, капки за очи, масти за очи.

Покрај капацитетите за производство на готови фармацевтски производи Алкалоид-Фармација има погон за екстракција на опиоиди, кој вклучува производство на морфин и негови деривати како фармацевтски суровини.

Сегментот Алкалоид - Хемија денес има развиена програма за производство на хемикалии и реагенси од органско и неорганско потекло, со ра, ригисс, ригум и со фармакопејски квалитети. Истите се наменети за лабораториите во институтите, факултетите, клиниките, фармацевтската и козметичката индустрија, како и во процесите на производство на други индустрии.

Палетата на производи на Алкалоид - Козметика се состои од производите за нега на кожа, производите за нега на детска кожа, сапуни, производите за нега на коса, производите за нега на заби, парфемската колекција за мажи, парфемската колекција за жени, како и козметиката за домаќинството. Состојките кои се составен дел на производите се набавуваат од добавувачи кои ги задоволуваат високите стандарди за квалитет и истите се во согласност со барањата на Европската директива за квалитетен козметички производ.

Главни дејности во Алкалоид - Билкарство се обработка, мешање и пакување на билни суровини како корени, листови, овошје, семе итн.

Приходите по сегменти се приходи кои се обелоденети во консолидираниот биланс на успех на Групата, коишто се директно поврзани со работењето на сегментот и соодветен дел од останатите приходи на Групата кои што се распределени на разумна основа на сегментот.

Расходите по сегменти се расходи кои се обелоденети во консолидираниот биланс на успех на Групата, коишто се директно поврзани со работењето на сегментот и соодветен дел од останатите расходи на Групата кои што се распределени на разумна основа на сегментот.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.5 Сегментно известување (продолжение)

Нето оперативните средства на Групата се состојат примарно од материјални и нематеријални средства, залихи и побарувања намалени за нето оперативните обврски, додека нето финансиските средства на Групата примарно се состојат од парични средства и парични еквиваленти, останати тековни финансиски средства намалени за финансиски обврски, одложен данок и данок на добивка.

Сметководствените политики на сегментите се исти со сметководствените политики на Групата. Ова се всушност податоците кои што се репортираат на управувачките структури за целите на донесување одлуки за распределба на ресурсите и за оценување на резултатите од работењето на сегментите.

2.6 Наеми

Плаќањата за оперативен наем се признаени како расход во консолидираниот Биланс на успех на праволиниска основа во рамките на времетраењето на наемот.

2.7 Курсни разлики

Валута за вреднување и обелоденување

Валута за вреднување и обелоденување на трансакциите на Групата е македонскиот Денар. Износите вклучени во консолидираниите финансиски извештаи се прикажани во илјади Денари.

Трансакции и состојби

Трансакциите направени во странски средства на плаќање се пресметуваат во македонски Денари по курсот кој важел на денот на трансакцијата. Курсните разлики настанати од таквите трансакции во текот на годината и од сведувањето на средствата и обврските искажани во странски средства за плаќање по курсот кој важел на денот на Консолидираниот Извештај за финансиската состојба, се искажуваат во Консолидираниот Биланс на успех како приходи или расходи. Курсните разлики настанати од искажувањето во Денари на вложувањата изразени во странски средства за плаќање, се прикажани во главнината.

Подружници

Средствата и обврските се пресметани според крајниот курс на денот на консолидираниот извештај за финансиската состојба. Приходите и расходите се пресметани со примена на просечниот курс за периодот на известување (освен ако просечниот курс не претставува разумна основа за изразување на кумулативниот ефект на курсевите на денот на трансакцијата, во кој случај е користен курсот на трансакцијата).

Средствата и обврските на надворешното работење на Групацијата, се преведуваат по валутата на датумот на известување за целите на презентирање на консолидираниите финансиски извештаи. Приходите и расходите се преведуваат според просечните курсеви за тој период, освен ако курсот на валутата не се менува значително во тој период, во којшто случај се користат курсевите на денот на трансакциите. Курсните разлики што произлегуваат, доколку ги има, се признаваат во останата сеопфатна добивка и се акумулираат во девизната резерва и доколку е соодветно се распределува на неконтролирано учество.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.8 Материјални средства

По промената во сметководствената политика (белешка 2.1), материјалните средства иницијално се прикажуваат по нивната набавна вредност, со исклучок на земјиштето. Земјиштето е прикажано по неговата пазарна вредност врз основа на процена направена од страна на независен проценител. Останатите материјални средства се искажани по нивната набавна вредност намалена за исправката на вредност. Набавната вредност претставува фактурна вредност на набавените материјални средства зголемена за сите трошоци настанати до нивното ставање во употреба.

Издатоците за реконструкција, адаптација или друго вложување со кои се зголемува корисниот век на употреба или капацитетот се капитализираат со нивното настанување. Трошоците за редовно одржување и поправки се евидентираат на товар на трошоците на работењето во моментот на нивното настанување.

Позитивниот ефект од проценката на земјиштето се евидентира на главнината како ревалоризациона резерва. Негативниот ефект од проценката на земјиштето се евидентира на главнината, до износот на ревалоризационата резерва на одредено средство, а разликата се евидентира во консолидираниот Биланс на успех. Остатокот од ревалоризационата резерва се пренесува на задржаната добивка во моментот на отуѓувањето.

Земјиштето не се амортизира. Амортизацијата на останатите материјални средства се пресметува со примена на праволиниската метода и е наменета за алоцирање на набавната или проценетата вредност на основните средства во еднакви годишни износи во текот на предвидениот век на употреба на материјалните средства. Предвидениот корисен век на средствата е:

Згради	10 - 40	години
Опрема за производство	10 - 20	години
Возила	4	години
Мебел, компјутери и останата опрема	3 - 10	години

Резидуалната вредност на средствата и нивниот предвиден век на користење се проценува на датумот на консолидираниот извештај за финансиската состојба и се коригира доколку е потребно.

Сегашната вредност на материјалните средства се намалува до износот на надоместувачката вредност во случај кога сегашната вредност е повисока од проценетата надоместувачка вредност.

Отстапените или на друг начин отуѓени материјални средства се елиминираат од консолидираниот извештај за финансиската состојба заедно со исправката на вредноста. Добивката или загубата што произлегува од таквото отуѓување се признава во Билансот на успех.

2.9 Нематеријални средства

Нематеријалните средства се состојат од жигови, лиценци и софтвер. Нематеријалните средства се евидентираат по нивната набавна вредност намалена за исправката на вредноста. Набавната вредност претставува фактурна вредност на набавените нематеријални средства зголемена за сите трошоци настанати до нивното право на користење.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.9 Нематеријални средства (продолжение)

Амортизацијата на нематеријалните средства се врши во еднакви годишни износи во текот на предвидениот век на употреба на нематеријалните средства, а најмногу до 10 години.

Одделно стекнати нематеријални средства

Нематеријалните средства со конечен животен век кои што се стекнати одделно се прикажуваат по нивната набавна вредност, намалени за акумулираната амортизација и за исправката на вредност. Амортизацијата на стекнатите нематеријални средства се врши во еднакви годишни износи во текот на предвидениот век на употреба на нематеријалните средства, а најмногу до 10 години. Предвидениот век на употреба и методот на амортизација се предмет на испитување на крајот на секој период за известување.

Интерно генерирани нематеријални средства - трошоци за истражување и развој

Издатоците за истражување се признаваат како расходи при нивното настанување. Интерно генерираните нематеријални средства кои произлегуваат од фазата на развој се признаваат доколку и само доколку може да го демонстрираат следното:

- Техничка изводливост за довршување на нематеријалното средство, така што тоа да биде расположливо за употреба или продажба,
- Неговата намера е да го доврши нематеријалното средство и да го користи или продаде,
- Неговата способност да го користи или продаде нематеријалното средство.
- Како нематеријалното средство ќе создава веројатни идни економски користи.
- Расположливоста на соодветни технички, финансиски и други ресурси за довршување на развојот и за употреба или продажба на нематеријалното средство,
- Неговата способност за веродостојно мерење на издатокот кој може да му се припише на нематеријалното средство за време на неговиот развој.

Износот на иницијално признатите интерно генерирани нематеријални средства е збир од настанатите трошоци од денот кога нематеријалното средство за прв пат ги исполнува критериумите за признавање наведени погоре. Во случај кога интерно генерираните нематеријални средства не ги задоволуваат критериумите наведени погоре, трошоците за развој се признаваат во консолидираниот Биланс на успех во периодот во кој што се настанати.

Последователно по иницијалното признавање, интерно генерираните нематеријални средства се прикажуваат по нивната набавна вредност намалени за акумулираната амортизација и исправката на вредност на ист начин како и одделно стекнатите нематеријални средства.

Патенти

Патентите иницијално се мерат според набавна вредност и се амортизираат на праволиниски во текот на проценетиот животен век.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.10 Обезвреднување на нефинансиските средства

Средствата кои имаат неограничен век на користење и не се амортизираат, се предмет на годишна анализа за можноста од нивно обезвреднување. Средствата кои се амортизираат се предмет на анализа за можноста од нивно обезвреднување секогаш кога настаните или измените во деловните услови укажуваат дека нивната сегашна вредност е повисока од проценетата надоместувачка вредност. Загубата од обезвреднување се евидентира за износот за кој сегашната вредност на средството ја надминува вредноста за неговото повторно надоместување. Надоместувачката вредност претставува повисоката вредност од нето продажната цена на средството, намалена за трошоците на продажба и неговата употребна вредност. Со цел за да се процени обезвреднувањето, средствата се групирани во најмали единици кои генерираат пари. Нефинансиските средства, освен гудвилот, кои се обезвреднети се проценуваат за можната корекција на обезвреднувањето на датумот на Консолидираниот Извештај за финансиската состојба.

2.11 Финансиски средства

Финансиските средства на Групата се класифицирани во следните категории: позајмици и побарувања и хартии од вредност расположливи за продажба. Класификацијата на вложувањата е направена во зависност од намената за која финансиските средства се набавени. Класификацијата на финансиските средства се одредува во моментот на нивната набавка и се анализира на секој датум на известување.

Позајмици и побарувања

Позајмиците и побарувањата се финансиски средства со дефинирани услови за плаќање и не се котираани на пазарите на хартии од вредност. Позајмиците и побарувањата се вклучени во тековните средства, освен оние кои имаат доспевање подолго од 12 месеци по датумот на Консолидираниот Извештај за финансиската состојба. Позајмиците и побарувањата се прикажани во Консолидираниот Извештај за финансиската состојба на позицијата Побарувања од купувачите и останати побарувања (Белешка 2.13).

Хартии од вредност расположливи за продажба

Финансиските средства “расположливи за продажба” се класифицирани како нетековни средства, освен оние кои раководството планира да ги отуѓи во период пократок од 12 месеци по датумот на Консолидираниот Извештај за финансиската состојба.

Набавката и продажбата на финансиските средства се евидентира на денот на тргувањето. Вредноста на набавката ги вклучува и трошоците за трансакцијата. Финансиските средства се бришат од евиденцијата во моментот на нивната продажба или во моментот на завршување на правото за добивање на надоместок. Финансиските средства “расположливи за продажба” се вреднуваат по нивната пазарна вредност. Групата исто така има вложувања во акции кои не котираат на пазар за хартии од вредност но се класифицирани како финансиски средства „расположливи за продажба“ и се вреднуваат по набавна вредност, бидејќи Групата очекува дека набавната вредност ќе се приближи до пазарната вредност. Позајмиците и побарувањата се вреднуваат по нивната амортизирана вредност со примена на ефективна каматна стапка.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.11 Финансиски средства (продолжение)

Хартии од вредност расположливи за продажба (продолжение)

Промените во вредноста на финансиските средства се евидентираат во главнината и Консолидираниот Извештај за сеопфатна добивка, освен загубите од обезвреднување на финансиските средства, каматите пресметани со ефективна каматна метода и курсните разлики на финансиските средства кои што се признаваат во консолидираниот Биланс на успех.

Во моментот на продажба на финансиските средства, акумулираниот износ во главнината што произлегува од промената на вредноста на финансиските средства се евидентира во консолидираниот Биланс на успех. Дивидендите што се добиваат од поседувањето на финансиските средства се евидентираат во консолидираниот Биланс на успех со стекнување на правото за добивање парични средства.

Пазарната вредност на финансиските средства се базира на последната тргувана цена на акцијата на Македонската берза за хартии од вредност. Вложувањата за кои вредноста не може со сигурност да се измери се прикажани според нивната набавна или ревалоризирана вредност намалена за исправката на вредноста.

На крајот на секој известувачки период, Групата врши анализа на вредноста на финансиските средства. Во случај кога постојат доволно индикатори дека вредноста на финансиските средства е неповратно намалена под нивната сегашна вредност, овие финансиски средства се сметаат за обезвреднети. Во тој случај, разликата помеѓу износот на обезвреднувањето и ревалоризационата резерва во главнината што произлегува од промената на вредноста на финансиските средства се евидентира во билансот на успех. Загубата од обезвреднување на вложувањата која што е евидентирана во консолидираниот Биланс на успех не се враќа повторно преку истиот. Анализата на обезвреднувањето на побарувањата од купувачите е опишана во Белешка 2.13.

2.12 Залихи

Залихите се искажуваат по цената на чинењето или по нето очекуваната продажна вредност во зависност од тоа која е пониска. Цената на чинење е пресметана врз база на стварните цени. Цената на чинењето на производството во тек, полупроизводите и готовите производи, ги опфаќа сите директни трошоци на производство и производните општи трошоци. Нето очекуваната продажна вредност претставува проценета продажна вредност намалена за трошоците за продажба.

2.13 Побарувања од купувачите

Побарувањата од купувачите се искажани по фактурираната вредност намалена за исправката на побарувањата. Исправката на вредноста на побарувањата од купувачите се врши секогаш кога постојат објективни докази дека побарувањето не може да се наплати. Индикаторите кои се користат при проценката за ненаплативост на побарувањата се: несолвентност, можноста од ликвидација и стечај и доцнење при исплатата на побарувањата. Износот на исправката на вредноста претставува разлика помеѓу фактурната вредност на побарувањата и износот кој се очекува да биде надоместен. Направената исправка на побарувањата се прикажува на позицијата: “Трошоци на продажба и маркетинг” во консолидираниот Биланс на успех.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.14 Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се состојат од готовина на сметките во банките и во благајните.

2.15 Акционерски капитал

Акционерскиот капитал се состои од обични акции. Откупот на сопствени акции се прикажува како намалување на акционерскиот капитал зголемен за сите трошоци за негово откупување или отуѓување. Отуѓувањето на сопствените акции се прикажува како зголемување на акционерскиот капитал и е еднаков на готовинските приливи намалени за сите трошоци на трансакцијата.

2.16 Обврски по кредити

Иницијално, кредитите се прикажуваат по нивната номинална вредност, намалени за трошоците на трансферот. Во понатамошните периоди, кредитите се прикажуваат намалени за пресметаната камата.

Кредитите се прикажани како тековни обврски, освен за делот кој доспева по 12 месеци од денот на консолидираниот извештај за финансиската состојба.

2.17 Обврски кон добавувачи и останати обврски

Финансиските обврски, иницијално вреднувани по објективна вредност, последователно се вреднуваат по амортизирана набавна вредност со примена на методот на ефективна каматна стапка. Методот на ефективна камата е методот на пресметување на амортизирачка набавна вредност на финансиската обврска и на распределба на трошокот од камата во текот на релевантниот период. Ефективната каматна стапка е стапката која точно ги дисконтира очекуваните идни парични плаќања или примања во текот на очекуваниот животен век на инструментот или, до нето сметководствената вредност на финансиската обврска, при иницијалното признавање.

2.18 Данок на добивка

Данокот на добивка се пресметува и плаќа согласно одредбите на Законот за данок на добивка. Плаќањето на месечниот данок се врши аконтативно утврдено од даночните органи. Крајниот данок по стапка од 10% се пресметува на утврдената добивка од консолидираниот Биланс на успех, коригирана за одредени ставки согласно законските одредби. Во однос на подружниците на Групата, данокот на добивка се пресметува врз база на усвоените даночни закони на денот на извештајот за финансиска состојба во земјите каде што генерираат оданочив приход.

Одложен данок

Одложениот данок е пресметан за временските разлики помеѓу даночната основица и сегашната вредност на средствата и обврските. Одложениот данок не се пресметува при почетно вреднување на средствата и обврските, доколку во моментот на трансакцијата нема влијание врз даночната добивка или загуба. Одложениот данок се пресметува со примена на тековната даночна стапка. Одложените даночни обврски се признаваат за сите оданочиви временски разлики. Одложеното даночно средство е пресметано врз основа на веројатноста на постоење на идни оданочиви добивки кои ќе овозможат искористување на одложеното даночно средство.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.18 Данок на добивка (продолжение)

Одложен данок (продолжение)

Одложеното даночно средство е пресметано за временските разлики од вложувања во подружниците, освен ако времето на реализација на временските разлики е контролирано од страна на Групата и е извесно дека истите нема да се реализираат во догледна иднина.

2.19 Користи на вработените

Обврски за пензии

Групата има обврска за исплата на надомести на вработените кои се категоризирани како “Дефинирани користи” и “Дефинирани придонеси”. Обврските се дефинирани како:

- “Дефинирани користи” на вработените - претставува обврска за исплата на надомести во моментот на пензионирање и вообичаено зависи од еден или повеќе фактори како што се години на старост, работен стаж и надоместоци.
- “Дефинирани придонеси” на вработените - претставува обврска за исплата на пензиско осигурување во државни и приватни фондови. Групата нема обврска за исплата на дополнителни износи доколку државните и приватните пензиски фондови немаат доволно средства за исплата на пензиите

Обврската дефинирана во консолидираниот Извештај за финансиската состојба за користите на вработените е прикажана според сегашната вредност на идните готовински одливи. Износот на “Дефинирани користи” се пресметува на годишно ниво од страна на независен актуар со примена на Кредитната метода на проектирани единици. Сегашната вредност на “Дефинирани користи” се пресметува со дисконтирање на проценетите идни готовински одливи, со примена на каматната стапка на високо ликвидни корпоративни обврзници, деноминирани во валутата во која дефинираните користи ќе бидат платени и кои имаат приближно еднаков период на доспевање со периодот на доспевање на дефинираните користи.

Групата има законска обврска за исплата на пензиско осигурување во државни и приватни фондови. По исплатата на придонесите за пензиско осигурување, Групата нема идна обврска по овој основ. Придонесите се евидентираат како користи на вработените во Консолидираниот Биланс на успех во моментот на нивно доспевање. Односпред платените придонеси се евидентираат како побарувања само доколку се осигура иден поврат на платените средства или идно намалување на обврската.

Технолошки вишок

На вработените кои се отпуштени како “технолошки вишок” или доброволно им престанал работниот однос во Групата, им се исплаќа паричен надомест. Надоместот за “технолошки вишок” се евидентира врз основа на настанат доброволен прекин на работниот однос, доставена и прифатена понуда од страна на вработениот за доброволен прекин на работен однос. Стекнатото право на исплата како резултат на “технолошки вишок” или на основа на доброволен престанок на работниот однос, се евидентира како краткорочна обврска и се очекува да се исплати.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.19 Користи на вработените (продолжение)

Учество во добивка

На вработените може да им се признае право на учество во добивката, со одлука на Управниот одбор на Групата за распределба на добивката. Стекнатото право на учество во добивка се евидентира како краткорочна обврска и се очекува да се исплати.

2.20 Резервирања

Резервирања за обновување на околината, реструктурирање или тужби против Групата се признаваат кога постои законска или судска обврска како резултат на минат настан и кога износот на надоместот со голема веројатност може да се предвиди. Резервирања не се вршат за идни загуби од работењето.

Резервирањата се евидентираат според нивната сегашна вредност на очекуваните трошоци, потребни за надоместување на обврската.

2.21 Формирање на приходот - признавање и мерење

Приходот претставува објективна вредност на примениот надомест или побарувањето за продадени добра и услуги. Приходот се прикажува намален за данокот на додадена вредност, проценетите поврати, дисконтите и рабатите. Приходите се состојат од:

Приходи од продажба на производи

Приходите од продажба на производи се признаваат во моментот на испораката на производите и прифаќање од страна на купувачот.

Приходи од продажба на услуги

Приходите од продажба на услуги се признаваат во моментот на извршување на услугата имајќи го во предвид степенот на завршеност на договорената услуга.

Приходи од камати

Приходите од камати се пресметуваат со примена на ефективната каматна стапка. Приходот од камати се намалува до износот на надоместувачката вредност, во случај на обезвреднување на побарувањето и претставува дисконтиран износ на очекуваниот прилив на готовински средства.

Приходи од дивиденди

Приходите од дивиденди се признаваат во моментот на настанување на правото за надомест од страна на издавачите на сопственичките хартии од вредност.

2.22 Дивиденди

Групата ги евидентира обврските по дивиденди кон акционерите, по одобрување на обврската за дивиденди на годишното Собрание на акционерите.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.23 Основи и обем на консолидација

Консолидираните финансиски извештаи ги опфаќаат извештаите на Матичното друштво АЛКАЛОИД АД Скопје и подружниците обелоденети во Белешка 2.4. Финансиските извештаи на подружниците се вклучени во консолидираните финансиски извештаи од датумот на пренесување на контролата до датумот на престанокот на истата.

Интеркомпаниските трансакции, салда и нереализирани добивки од трансакциите помеѓу деловните субјекти се елиминираат. По потреба се извршени рекласификации на податоците обелоденети во финансиските извештаи на подружниците со цел на усогласување на неговите сметководствени политики со политиките на Групата.

2.24 Државни поддршки

Државните поддршки не се признават се додека не постои разумно уверување дека Групата ќе се усогласи со условите поврзани со нив, и дека поддршките ќе биде примени. Државните поддршки се признаваат во добивката или загубата на систематска основа во периодите во кои Групата ги признава како расходи поврзаните трошоци за кои поддршките се наменети да ги надоместат.

Конкретно, државните поддршки за да се добијат чиј основен услов им е Групата да набави, изгради или на некој друг начин се стекне со нетековни средства, се признаваат како одложени приходи во билансот на состојба и се пренесуваат во добивката или загубата на систематска и рационална основа за време на животниот век на стекнатото средство.

Државните поддршки кои се добиваат како компензација за веќе настанатите трошоци или се добиваат како непосредна финансиска поддршка на Групата без обврска за идни поврзани трошоци со истите, се признаваат во добивката или загубата во периодот во кој настануваат како побарување.

3. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ

3.1 Видови финансиски ризици

Во своето работење, Групата е изложено на повеќе видови на финансиски ризици како што се пазарен ризик (ризик од промена на девизните курсеви, пазарните вредности и цените), кредитен ризик, ризик од неликвидност и каматен ризик. Пристапот на Групата во управување со финансискиот ризик е насочен кон проценка на непредвидливоста на финансискиот пазар и настојува да изнајде начин за навремено минимизирање на потенцијалните негативни ефекти. Управувањето со ризикот го врши Финансискиот сектор, а врз основа на политиките одобрени од страна на Управниот одбор.

Пазарен ризик

а) Ризик од промена на девизниот курс

Групата е вклучено во меѓународни трансакции и е изложено на ризик од промена на девизните курсеви, како резултат на изложеност на домашната валута во однос на различните странски валути. Ризикот од промена на девизниот курс се управува преку обезбедување на доволни количества на готовина во странски валути во банки за обезбедување на континуитет на операциите на Групата.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

3. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ (продолжение)

3.1 Видови финансиски ризици (продолжение)

Пазарен ризик (продолжение)

б) Ризик од промена на цените

Групата е изложено на ризик од промена на пазарната вредност на вложувањата расположливи за продажба. Групата не е изложено на ризик од промена на цената на готовите производи.

Кредитен ризик

Групата нема значајна концентрација на кредитен ризик. Воспоставените политики и процедури овозможуваат продажба на купувачи со соодветна кредитна историја. Побарувањата од купувачите се состојат од голем број на салда. На тој начин, управувањето со кредитниот ризик вклучува политика на разумно намалување и дисперзија на концентрацијата на побарувањата во портфолиото на клиентите.

Ризик од неликвидност

Ризикот од неликвидност се управува преку обезбедување на доволни количества на готовина, можност за обезбедување на средства за кредитирање на операциите на Групата.

Каматен ризик

Групата не поседува значајни финансиски средства кои би обезбедиле принос на камати, така што готовинскиот тек на Групата не е под влијание на промените на пазарните каматни стапки.

Групата е изложено на каматен ризик за долгорочните и краткорочните кредити. Групата нема посебна политика за намалување на каматниот ризик, и истиот го регулира во директни преговори со банките. Каматните стапки на долгорочните кредити се помали од краткорочните, и значајно не варираат. Каматите на краткорочните кредити земени од банките во земјата во тековниот период се намалени во однос на минатата година.

3.2 Објективна вредност

Објективната вредноста на вложените средства расположливи за продажба се базира на вредноста на акциите кои котираат на официјалниот финансиски пазар на датумот на консолидираниот Извештај за финансиската состојба.

За вреднување на вложувањата кои не котираат на официјалниот пазар, се применува тековната пазарна вредност на вложувања во хартии од вредност во иста или слична групација во која дејствува субјектот.

Сметководствената вредност намалена за проценетите исправки на вредноста на финансиски средства и обврски, со рок на доспевање пократок од една година, ја претставува приближно нивната објективна вредност.

Проценките на Групата се базираат на искуството и останатите фактори, вклучувајќи ги и очекувањата за идните настани за кои се верува дека се веројатни во сегашните околности.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

3. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ (продолжение)

3.3 Управување со ризикот од финансирање

Групата користи кредити со цел да обезбеди континуирано работење и да обезбеди поврат на вложувањата на инвеститорите и акционерите преку оптимизација на обврските по кредити и капиталот. Доколку е потребно, Групата може да го намали ризикот од финансирање преку намалување на износот распределен за дивиденди кон акционерите, да издава нови акции или да продаде средства со цел намалување на ризикот од финансирање.

4. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ

Групата врши проценка на идните настани. Проценетите износи вообичаено се блиски до реалните износи на остварените настани. Оние проценки кои може да имаат материјално влијание врз сегашната вредност на средствата и обврските во иднина се опишани подолу:

Стапки на амортизација

Амортизационите стапки се определуваат врз основа на предвидениот корисен век на употреба на недвижностите, постројките и опремата. Корисниот век на употреба се проверува еднаш годишно од страна на Групата врз основа на тековните проценки.

Објективна вредност на земјиштето

Објективната вредност на проценетото земјиште се анализира од страна на Групата на датумот на консолидираниот Извештај за финансиската состојба дали претрпело значајна промена во однос на вредност на денот на проценката. Проценката на Групата е дека разликата помеѓу пазарна вредност и проценетата сметководствената вредност е нематеријална и не влијае врз искажаниот резултат.

Објективна вредност на финансиските средства

Објективната вредност на финансиските средства расположливи за продажба, кои не котираат на официјалниот пазар на Македонската берза на хартии од вредност се евидентирани според нивната набавна вредност. Проценка на Групата е дека нивниот износ и разлика до можната пазарна вредност е нематеријална и истата нема никакво влијание врз искажаниот резултат, имајќи ги во предвид бројот на акциите во портфолиото на Групата, односно процентот на учество во вкупниот капитал на издавачите на хартии од вредност и нивната неликвидност.

Побарувања од купувачите

Групата врши анализа на објективната вредноста на побарувањата од купувачите.

Проценки за евидентирање на користи на вработените

МСС19 користи на вработените, бара да се направат веродостојни проценки на износот на користите кој треба да се евидентира како обврска за користи на вработените. За оваа цел се користат актуарски проценки и техники како што се очекувана стапка на инфлација, долгорочно зголемување на медицинските трошоци, обрт на вработени и дисконтната стапка. Евентуалните промени на овие проценки на било која од овие варијабли може да ја промени обврската на Групата по основ на користи на вработените.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

5. СЕГМЕНТНО ИЗВЕСТУВАЊЕ

Примарен известувачки образец - деловен сегмент

Сегментното известување до менаџментот се базира на информации за производите и категориите на купувачите.

Основни категории на производи се фармацевтски и нефармацевтски производи (хемиски, козметички и производи од билно потекло). Основна категорија на купувачи за производите на Групата се купувачи на големо.

Резултатите на сегментот за годината што завршува на 31 декември се:

	Продажби		Добивка од работењето	
	2019	2018	2019	2018
Фармација	9.555.573	8.358.622	1.114.342	960.330
Хемија	257.639	234.042	7.476	15.340
Козметика	878.221	898.878	2.149	4.821
Билкарство	411.375	291.744	76.905	2.258
Вкупно	11.102.808	9.783.286	1.200.872	982.749
Финансиски трошоци			(12.561)	(13.983)
Добивка пред даноци			1.188.311	968.766
Данок од добивка			(173.051)	(106.355)
Нето добивка			1.015.260	862.411

Сите приходи наведени погоре се генерирани од продажби кон надворешни купувачи.

Средствата и обврските на сегментот за годината што завршува на 31 декември се:

Средства

	2019	2018
Фармација	12.502.475	10.809.053
Хемија	505.060	341.969
Козметика	321.526	273.680
Билкарство	264.839	172.249
Вкупно средства	13.593.900	11.596.951

Обврски

	2019	2018
Фармација	2.916.236	2.282.527
Хемија	127.161	106.923
Козметика	196.206	198.788
Билкарство	58.948	38.747
Вкупно обврски	3.298.551	2.626.985

Останати ставки на сегментот за годината што завршува на 31 декември се:

	Амортизација		Инвестиции	
	2019	2018	2019	2018
Фармација	589.292	514.689	1.015.044	1.042.653
Хемија	14.852	11.104	34.870	13.608
Козметика	27.498	24.127	15.556	11.287
Билкарство	25.285	22.814	26.162	14.189
Вкупно	656.927	572.734	1.091.632	1.081.737

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

5. СЕГМЕНТНО ИЗВЕСТУВАЊЕ (продолжение)

Секундарен известувачки образец - географски сегмент

Република Северна Македонија е матична земја на Групата каде се одвива дел од активностите.

	Приходи од продажба		Постојани средства	
	2019	2018	2019	2018
Северна Македонија	3.907.246	3.624.093	6.931.187	5.792.390
Србија	2.052.438	1.916.251	142.259	24.643
Хрватска	861.578	817.998	2.017	8.231
Босна и Херцеговина	807.740	794.301	2.097	2.214
Останати земји	3.473.806	2.630.643	72.915	71.376
Вкупно	11.102.808	9.783.286	7.150.475	5.898.854

Прикажувањето на продажбите е врз основа на потеклото на купувачот.

Нетековните средства се состојат од материјални и нематеријални средства.

Информации за поголемите купувачи

Продажбите од сегментот Фармација се одвиваат во повеќе земји и преку повеќе купувачи. Нема купувач со поголемо учество во продажбите на фармацевтски производи.

Кај продажбите на сегментот Хемија има еден купувач што учествува во директните продажби со 27,6% (2018: 20,5%).

Кај продажбите на сегментот Козметика има еден купувач што учествува во директните продажби со 16,2% (2018: 16%).

Кај продажбите на сегментот Билкарство има еден купувач што учествува во директните продажби со 65% (2018: 42,7%).

Видови на продажби

	2019	2018
Продажба на производи	8.076.115	7.263.842
Продажба на стоки	2.934.861	2.432.049
Останата продажба	91.832	87.395
	11.102.808	9.783.286

(Во илјади денари)

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

6. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност					
На 1 јануари 2018	833.525	2.179.876	3.666.425	117.110	6.796.936
Зголемувања	-	11.326	26.877	667.180	705.383
Пренос од инвестиции во тек	1.978	42.588	564.244	(608.810)	-
Елиминација на средства	-	-	(25.223)	-	(25.223)
Курсни разлики	-	311	(1.529)	(1)	(1.219)
На 31 декември 2018 (пред промената во сметководствена политика)	835.503	2.234.101	4.230.794	175.479	7.475.877
Ефект од промена во сметководствена политика (белешка 2,1, 2,8 и 15)	-	1.125.504	-	-	1.125.504
На 31 декември 2018 (повторно прикажување)	835.503	3.359.605	4.230.794	175.479	8.601.381
Исправка на вредност					
На 1 јануари 2018	-	219.777	2.265.688	-	2.485.465
Амортизација за 2018	-	63.078	279.760	-	342.838
Елиминација на средства	-	-	(23.564)	-	(23.564)
Курсни разлики	-	218	(1.572)	-	(1.354)
На 31 декември 2018 (пред промената во сметководствена политика)	-	283.073	2.520.312	-	2.803.385
Ефект од промена во сметководствена политика (белешка 2,1, 2,8 и 15)	-	1.500.829	-	-	1.500.829
На 31 декември 2018 (повторно прикажување)	-	1.783.902	2.520.312	-	4.304.214
Сегашна вредност на 31 декември 2018 (пред промената во сметководствена политика)	835.503	1.951.028	1.710.482	175.479	4.672.492
Сегашна вредност На 31 декември 2018 (повторно прикажување)	835.503	1.575.703	1.710.482	175.479	4.297.167
Набавна вредност					
Зголемувања	-	3.394	56.107	631.516	691.017
Пренос од инвестиции во тек	357	82.787	375.330	(458.474)	-
Елиминација на средства	-	(22.472)	(81.794)	(4)	(104.270)
Ревалоризација	823.836	-	-	-	823.836
Курсни разлики	-	(623)	1.618	195	1.190
На 31 декември 2019	1.659.696	3.422.691	4.582.055	348.712	10.013.154
Исправка на вредност					
Амортизација за 2019	-	83.529	304.035	-	387.564
Елиминација на средства	-	(16.950)	(80.240)	-	(97.190)
Ревалоризација	-	-	-	-	-
Курсни разлики	-	(639)	828	-	189
На 31 декември 2019	-	1.849.842	2.744.935	-	4.594.777
Сегашна вредност на 31 декември 2019	1.659.696	1.572.849	1.837.120	348.712	5.418.377

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

6. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (продолжение)

Земјиштето е проценето по неговата пазарна вредност на 31 декември 2019 година од страна на независен проценител. Ревалоризациониот ефект е пренесен во останати резерви на капиталот (Белешка 15).

7. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Патенти и лиценци	Софтвер и интерно генерирани нематеријални и средства	Останати средства	Средства во подготовка	Вкупно
Набавна вредност					
На 1 јануари 2018	345.178	1.880.652	83.632	117.761	2.427.223
Зголемување	-	10.211	1.680	364.463	376.354
Пренос од инвестиции во тек	19.009	385.406	8.747	(413.162)	-
Курсни разлики	(493)	(716)	159	-	(1.050)
На 31 декември 2018	363.694	2.275.553	94.218	69.062	2.802.527
Исправка на вредност					
На 1 јануари 2018	311.330	611.465	49.011	-	971.806
Амортизација за тековна година	15.221	205.928	8.747	-	229.896
Курсни разлики	7	(612)	(257)	-	(862)
На 31 декември 2018	326.558	816.781	57.501	-	1.200.840
Сегашна вредност на 31 декември 2018	37.136	1.458.772	36.717	69.062	1.601.687
Набавна вредност					
На 1 јануари 2019	363.694	2.275.553	94.218	69.062	2.802.527
Зголемување	-	63.864	984	335.767	400.615
Пренос од инвестиции во тек	6.653	321.094	4.932	(332.679)	-
Елиминација на средства	-	-	(1.464)	-	(1.464)
Курсни разлики	(502)	937	924	-	1.359
На 31 декември 2019	369.845	2.661.448	99.594	72.150	3.203.037
Исправка на вредност					
На 1 јануари 2019	326.558	816.781	57.501	-	1.200.840
Амортизација за тековна година	13.337	247.361	8.665	-	269.363
Елиминација на средства	-	-	(335)	-	(335)
Курсни разлики	(2)	782	291	-	1.071
На 31 декември 2019	339.893	1.064.924	66.122	-	1.470.939
Сегашна вредност на 31 декември 2019	29.952	1.596.524	33.472	72.150	1.732.098

Нето сегашна вредност на софтверот изнесува 110.053 илјади Денари (2018: 84.539 илјади Денари), остатокот се интерно генерирани нематеријални средства.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

8. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ

Управување со ризикот од финансирање

Раководството на Групата врши редовна анализа на кредитната задолженост.

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Обврски по кредити	779.468	588.202
Пари и парични еквиваленти	<u>(357.348)</u>	<u>(433.811)</u>
Нето обврски по кредити	<u>422.120</u>	<u>154.391</u>
Акционерска главнина	<u>10.295.349</u>	<u>8.969.431</u>
Нето обврски по кредити/Акционерска главнина	<u>4,10%</u>	<u>1,72%</u>

Финансиски инструменти и цели на управување со ризикот

Финансиските инструменти на Групата се состојат од пари и парични еквиваленти, купувачи и останати побарувања, добавувачи и останати обврски и кредити. Во текот на своето работење Групата е изложено на следните ризици:

Ризик од промена на девизните курсеви

Значаен дел од работењето на Групата како што се: продажбите на производи и услуги, набавка на основни средства, суровини и материјали, услуги и кредити се деноминирани во денари од странски валути. Групата не користи финансиски инструменти за минимизирање на ризикот, од причини што такви инструменти не постојат на пазарот во Северна Македонија.

Состојбата на девизните износи деноминирани во Денари е следната:

	<u>Обврски</u>		<u>Средства</u>	
	<u>2019</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
ЕУР	1.371.146	1.213.635	1.288.878	1.221.562
РУР	31.618	13.460	401.219	260.530
УСД	157.242	131.141	75.013	64.601
ЦХФ	7.867	7.599	6.117	15.906
Останати валути	153.648	104.365	645.877	581.342

Групата најмногу е изложено на Евро и Руска рубља.

Следната табела ја покажува сензитивната анализа за зголемување и намалување од 10% на македонскиот Денар во однос на соодветните странски валути. Сензитивната анализа е направена на девизните салда на средствата и обврските на датумот на консолидираниот Извештај за финансиската состојба. Позитивните износи претставуваат зголемување на добивката во консолидираниот извештај за Биланс на успех, а негативните износи претставуваат нејзино намалување.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
8. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)
Ризик од од промена на девизните курсеви (продолжение)

	Зголемување од 10% на вредноста на Денарот		Намалување од 10% на вредноста на Денарот	
	2019	2018	2019	2018
ЕУР	8.227	(793)	(8.227)	793
РУР	(36.960)	(24.707)	36.960	24.707
УСД	8.223	6.654	(8.223)	(6.654)
ЦХФ	175	(831)	(175)	831
Останати валути	(49.223)	(47.698)	49.223	47.698
Биланс на успех и Капитал	(69.558)	(67.375)	69.558	67.375

Сензитивноста на Групата кон странските валути во 2019 година е поголема од 2018 година, како резултат на зголемување на обврските кон странските добавувачи.

Ризик од промена на каматни стапки

Групата е изложено на ризик од промена на каматните стапки.

Следната табела ја покажува сензитивната анализа за зголемување и намалување за 10% на каматните стапки на девизните кредити на денот на консолидираниот Извештај за финансиската состојба. Позитивните износи претставуваат зголемување на добивката во Консолидираниот Биланс на успех, а негативните износи претставуваат намалување.

	Зголемување од 10%		Намалување од 10%	
	2019	2018	2019	2018
Кредити	1.258	1.395	(1.258)	(1.395)
Биланс на успех и Капитал	(1.258)	(1.395)	1.258	1.395

Доколку каматните стапки беа повисоки за 10% од тековните, добивката на Групата во 2019 година ќе беше помала за 1.258 илјади Денари, и обратно, доколку каматните стапки беа пониски добивката на Групата во 2019 година ќе беше поголема за 1.258 илјади Денари.

Ризик од ликвидност

Раководството на Групата води грижа за обезбедување на ликвидноста. Во соодветни случаи, Групата користи краткорочни и долгорочни кредити за финансирање на работењето. Раководството управува со ризикот од ликвидност преку одржување на извесен износ на слободни пари и парични еквиваленти, секојдневно пратење на состојбата на паричните средства и проекции за идните парични приливи и одливи. Групата има пристап до финансиски средства од банките со релативно ниска каматна стапка, што дополнително обезбедува можност за управување со ликвидноста.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
8. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)
Ризик од ликвидност (продолжение)

Подолу е прикажана табелата за рочноста на финансиските обврски на Групата:

2019	До 1 месец	1 - 3 месеци	3 - 12 месеци	12 - 60 месеци	Вкупно
Обврски кон добавувачите	1.049.179	642.643	295.081	-	1.986.903
Обврски за кредити	7.038	112.402	347.215	312.813	779.468
	1.056.217	755.045	642.296	312.813	2.766.371
2018	До 1 месец	1 - 3 месеци	3 - 12 месеци	12 - 60 месеци	Вкупно
Обврски кон добавувачите	803.126	657.190	219.464	-	1.679.780
Обврски за кредити	-	5.000	298.990	284.212	588.202
	803.126	662.190	518.454	284.212	2.267.982

Подолу е прикажана табелата за рочноста на финансиските средства на Групата:

2019	До 1 месец	1 - 3 месеци	3 - 12 месеци	12 - 60 месеци	Вкупно
Побарувања од купувачите	1.169.733	1.007.376	228.063	-	2.405.172
Пари и парични еквиваленти	357.348	-	-	-	357.348
	1.527.081	1.007.376	228.063	-	2.762.520
2018	До 1 месец	1 - 3 месеци	3 - 12 месеци	12 - 60 месеци	Вкупно
Побарувања од купувачите	1.016.479	1.006.314	195.692	-	2.218.485
Пари и парични еквиваленти	433.811	-	-	-	433.811
	1.450.290	1.006.314	195.692	-	2.652.296

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

8. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

Даночен ризик

Македонската даночна регулатива постојано е предмет на различни толкувања и на чести промени. Како последица на тоа, трансакциите на Групата можат да бидат оспорени од страна на даночните органи и Групата би можело да се соочи со дополнителни даноци, казни и камати, кои би можеле да бидат значајни. Периодот за кој даночните и царинските органи можат да направат контрола со цел утврдување на даночните обврски на Групата е пет години. Сметководствената евиденција на Групата беше предмет на контрола од страна на даночните власти за даночна контрола на ДДВ за периодот од 1 октомври 2018 до 31 октомври 2018 година за што е издаден Записник од надворешна контрола без идентификувани наоди. Друштвото не беше предмет на последователни даночни контроли до 31 декември 2019 година.

9. ВЛОЖУВАЊА ВО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
На 1 јануари	6.819	5.110
Зголемувања	592	5.039
Намалувања	-	(3.330)
На 31 декември	7.411	6.819

Вложувањата се состојат од:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Вложувања во некотираните компании	2.531	2.272
Вложувања во котираните компании	4.880	4.547
Вложувања во неповрзани субјекти	7.411	6.819

Вложувањата во хартии од вредност расположливи за продажба претставуваат вложувања во акции и удели на повеќе друштва и банки. Вложувањето во овие друштва и банки е помало од 10% од нивниот регистриран капитал.

Вредноста на вложувањата во котираните друштва е искажана по нивната пазарна вредност. Акциите кои не котираат на пазар за хартии од вредност но се класифицирани како финансиски средства “расположливи за продажба” се вреднуваат по набавна вредност, бидејќи Групата очекува дека набавната вредност ќе се приближи до пазарната вредност.

(Во илјади денари)

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

10. ЗАЛИХИ

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Суровини и материјали	981.714	965.492
Резервни делови	366	400
Ситен инвентар	1.822	2.869
Производство во тек	357.181	325.423
Готови производи	1.366.637	963.155
Трговски стоки	554.873	479.413
	<u>3.262.593</u>	<u>2.736.752</u>

11. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИТЕ

Побарувања од купувачи

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Побарувања од купувачи	2.654.343	2.459.097
Минус: исправка на вредноста	(249.171)	(240.612)
Нето побарувања од купувачи	<u>2.405.172</u>	<u>2.218.485</u>

Движење на исправката на вредноста:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
На почеток на годината	240.612	264.468
Исправка за годината	6.480	6.445
Директен отпис	-	(1.596)
Наплатено во годината	-	(24.932)
Курсни разлики	2.079	(3.773)
На крајот на годината	<u>249.171</u>	<u>240.612</u>

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
До 1 година	-	-
Над 1 година	249.171	240.612
На 31 Декември	<u>249.171</u>	<u>240.612</u>

Групата работи со голем број на купувачи во земјата и странство и поради тоа нема концентрација на кредитен ризик кај побарувањата од купувачите.

12. ОСТАНАТИ КРАТКОРОЧНИ И ДОЛГОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Аванси	76.206	61.246
Кредити на вработените	1.780	314
Побарувања за повеќе платен ДДВ	148.867	125.996
Останати побарувања	62.049	79.129
	<u>288.902</u>	<u>266.685</u>

Нетековните побарувања се однесуваат на дадени аванси за набавка на основни средства и истите се реализираат во временски период подолг од една година.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

12. ОСТАНАТИ КРАТКОРОЧНИ И ДОЛГОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (продолжение)

Објективната вредност на нетековните побарувања од купувачите и останатите побарувања изнесува:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Останати побарувања	<u>116.646</u>	<u>14.988</u>

Ефективната каматна стапка на нетековните побарувања изнесува:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	<u>2,75%</u>	<u>3,00%</u>

Побарувањата за повеќе платен ДДВ на Управата за јавни приходи се надоместуваат редовно.

13. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Пари во банки	354.960	432.491
Пари во благајна	993	992
Останато	<u>1.395</u>	<u>328</u>
	<u>357.348</u>	<u>433.811</u>

14. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ

	Број на акции	Обични акции	Сопствени акции	Вкупно	Преми од акции
На 1 јануари 2018	<u>1.416.612</u>	<u>2.220.127</u>	<u>(23.032)</u>	<u>2.197.095</u>	-
Откуп на сопствени акции	-	-	-	-	-
На 31 декември 2018	<u>1.416.612</u>	<u>2.220.127</u>	<u>(23.032)</u>	<u>2.197.095</u>	-
Откуп на сопствени акции	(7.016)	-	(10.713)	(10.713)	(65.060)
На 31 декември 2019	<u>1.409.596</u>	<u>2.220.127</u>	<u>(33.745)</u>	<u>2.186.382</u>	<u>(65.060)</u>

Вкупниот број на одобрени и издадени акции е 1.431.353 со номинална вредност од ЕУР 25,56 по акција. Издадените акции се платени во целост.

Во текот на 2019 година Матичното друштво откупи 7.016 сопствени акции преку Македонската берза за хартии од вредност. Од вкупните сопствени акции, 21.757 се сопствени обични акции и 3.287 акции резервирани за поранешни сопственици од кои 3.228 приоритетни акции и 59 обични акции стекнати по основ на дивиденда.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

15. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ

	Пренос на резерви	Основни средства	Вложувања	Фонд за акции	Вкупно
На 1 јануари 2018	(9.604)	919.549	659	228.916	1.139.520
Зголемување	-	-	1.709	-	1.709
Рекласификација	-	(32.894)	-	-	(32.894)
Курсни разлики	-	(14.805)	-	-	(14.805)
На 31 декември 2018	(9.604)	871.850	2.368	228.916	1.093.530
Ефект од промена во сметководствена политика (белешка 2,1, 2,8 и 6)	-	(244.683)	-	-	(244.683)
На 31 декември 2018 (по промена во сметководствена политика)	(9.604)	627.167	2.368	228.916	848.847
Зголемување	-	-	592	-	592
Рекласификација	-	(16.784)	-	-	(16.784)
Ревалоризација на земјиште (белешка 6)	-	823.836	-	-	823.836
Курсни разлики	-	13.725	-	-	13.725
На 31 декември 2019	(9.604)	1.447.944	2.960	228.916	1.670.216

Природата и правата кои произлегуваат од секој вид на останати резерви се:

- Ревалоризационата резерва за материјалните средства произлегува од нивната проценка. Овие резерви не се на располагање на акционерите.
- Резервите за вложувања произлегуваат од нивната проценка. Овие резерви не се на располагање на акционерите.
- Фондот за акции произлегува од задржаната добивка според одлука на Собрание на акционери и е на располагање на акционерите.

16. ОБВРСКИ ЗА КРЕДИТИ

	2019	2018
Долгорочни кредити	312.812	284.212
Краткорочни кредити	466.656	303.990
	779.468	588.202
Доспевањето на кредитите е:		
	2019	2018
До 1 година	466.656	303.990
Од 1- 3 години	312.812	284.212
	779.468	588.202

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

16. ОБВРСКИ ЗА КРЕДИТИ (продолжение)

Кредитите се деноминирани во следните валути:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
ЕУР	363.347	398.703
МКД	415.912	189.499
Останати	209	-
	<u>779.468</u>	<u>588.202</u>

Ефективната каматна стапка на кредитите изнесува:

	<u>31 декември 2019</u>			<u>31 декември 2018</u>		
	<u>ЕУР</u>	<u>УСД</u>	<u>МКД</u>	<u>ЕУР</u>	<u>УСД</u>	<u>МКД</u>
Каматна стапка	6 месечен ЕУРИБОР +0,6 – 2,5%	-	1,9– 2,8%	6 месечен ЕУРИБОР +0,8 – 2,5%	-	2,2– 2,8%

17. ОБВРСКИ ЗА ОТПРЕМНИНИ

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Обврски за отпремнини	<u>40.559</u>	<u>30.060</u>

Обврските за отпремнини се пресметани врз основа на законските барања за исплата на две нето просечни плати во моментот на пензионирање, со примена на актуарска пресметка.

Износот за отпремнини евидентиран во Билансот на успех изнесува:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
На почеток на годината	30.060	29.427
Зголемување на пресметката	10.499	633
Намалување на пресметката	-	-
На крај на годината	<u>40.559</u>	<u>30.060</u>

Основните претпоставки користени при пресметка на отпремнините се:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Дисконтна стапка	<u>2,62%</u>	<u>3,98%</u>

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

18. ОДЛОЖЕНИ ДАНОЦИ

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Одложени даночни средства	5.353	20.557
Одложени даночни обврски	<u>(120)</u>	<u>(166)</u>
	<u>5.233</u>	<u>20.391</u>

Одложените даноци од добивка се пресметани со примена на редовната стапка на данок од добивка во висина од 10%.

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
На 1 јануари	<u>20.391</u>	<u>17.612</u>
Одложен данок во Билансот на успех	17.581	2.937
Реализирана даночна обврска	<u>(32.739)</u>	<u>(158)</u>
На 31 декември	<u>5.233</u>	<u>20.391</u>

Движењето на одложените даночни средства и обврски е:

	<u>Резервирања</u>	<u>Вреднување</u>	<u>Вкупно</u>
На 1 јануари 2018	<u>17.612</u>	<u>-</u>	<u>17.612</u>
Во Билансот на успех	2.937	-	2.937
Реализирана даночна обврска	<u>(158)</u>	<u>-</u>	<u>(158)</u>
На 31 декември 2018	<u>20.391</u>	<u>-</u>	<u>20.391</u>
Во Билансот на успех	17.581	-	17.581
Реализирана даночна обврска	<u>(32.739)</u>	<u>-</u>	<u>(32.739)</u>
На 31 декември 2019	<u>5.233</u>	<u>-</u>	<u>5.233</u>

19. ОБВРСКИ КОН ДОБАВУВАЧИ И ОСТАНАТИ ОБВРСКИ

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Обврски кон добавувачите	1.986.903	1.679.780
Аванси	22.107	24.072
Обврски кон вработените	113.604	103.614
Дивиденди	9.304	9.304
Останати обврски	<u>284.719</u>	<u>175.343</u>
	<u>2.416.637</u>	<u>1.992.113</u>

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

20. РЕЗЕРВИРАЊА ЗА ОСТАНАТИ ОБВРСКИ И ТРОШОЦИ

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Резервирања за отпремнини	10.499	633
	<u>10.499</u>	<u>633</u>

21. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Наплатени отпишани побарувања	588	7.547
Приходи од камати од тековно работење	3.531	4.989
Позитивни курсни разлики од тековно работење	141.020	152.987
Останати приходи	99.880	137.108
	<u>245.019</u>	<u>302.631</u>

22. ОСТАНАТИ РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Камати од тековно работење	535	1.882
Негативни курсни разлики	108.752	217.581
Кусоци и отписи на залихи	125.075	89.700
Останати расходи	73.805	98.240
	<u>308.167</u>	<u>407.403</u>

23. ВИДОВИ НА ТРОШОЦИ

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Суровини и материјали	2.953.140	2.650.378
Надоместоци на вработените	2.409.746	2.067.704
Амортизација	656.927	572.734
Електрична енергија и вода	203.780	184.262
Исправка на побарувањата од купувачите	6.480	6.445
Транспорт	188.766	178.069
Промена на залихите	(205.247)	(152.399)
Набавна вредност на продадени стоки	1.995.624	1.699.132
Останати расходи	1.619.073	1.488.807
	<u>9.828.289</u>	<u>8.695.132</u>

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

24. ТРОШОЦИ НА ВРАБОТЕНИ

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Бруто плати	2.079.222	1.795.638
Останати трошоци на вработени	330.524	272.066
	<u>2.409.746</u>	<u>2.067.704</u>
Број на вработени на 31 декември	<u>2.227</u>	<u>2.022</u>

25. ОПЕРАТИВЕН ЛИЗИНГ

Оперативниот лизинг се однесува на изнајмување на деловни простории и возила. Вообичаениот период за изнајмување се движи од 3 - 5 години. Групата нема опција да ги откупи деловните простории и возилата.

Трошоци евидентирани во Билансот на успех се:

Минимум оперативен лизинг	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	74.757	67.885
	<u>74.757</u>	<u>67.885</u>
Идни неотповикливи обврски	<u>2019</u>	<u>2018</u>
До 1 година	57.545	54.522
Од 2 - 5 години	138.400	125.606
	<u>195.945</u>	<u>180.128</u>

26. ТРОШОЦИ НА ФИНАНСИРАЊЕ

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Курсни разлики од кредити, нето	16	(38)
Расходи по основ на камати од кредити	(12.577)	(13.945)
	<u>(12.561)</u>	<u>(13.983)</u>

27. ДАНОК НА ДОБИВКА

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Тековен данок на добивка	155.470	109.292
Нето одложен данок на добивка	17.581	(2.937)
	<u>173.051</u>	<u>106.355</u>

Данокот од добивка се разликува од износот што би произлегол доколку се употреби основната даночна стапка како што следува:

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

27. ДАНОК НА ДОБИВКА (продолжение)

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Добивка пред оданочување	1.200.931	982.749
Пресметан данок по важечка стапка од 10%	120.093	98.275
Приходи кои не се предмет на оданочување	-	(2.048)
Усогласување на расходите	87.605	61.114
Даночни олеснувања и ослободувања	(52.228)	(53.923)
Одложен данок на добивка	17.581	2.937
Данок на добивка	<u>173.051</u>	<u>106.355</u>

28. ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Основна заработка по акција		
Расположлива нето добивка (во Денари)	1.015.259.965	862.410.928
Просечен број на акции	1.415.132	1.416.612
Основна заработка по акција (во Денари)	<u>717,43</u>	<u>608,78</u>

29. ДИВИДЕНДА

Групата не ја евидентира обврската за дивиденди се додека истата не се ратификува на годишното Собрание на акционери.

На 8 Април 2019 година на Годишното собрание на акционерите е одобрена пресметка и исплата на бруто дивиденда за 2018 година во износ од 458.033 илјади денари. Пресметаната дивиденда и даноците се прикажани како намалување од задржаната добивка.

30. ПРЕВЗЕМЕНИ ОБВРСКИ

Групата има превземено обврски по основ склучени договори со изведувачи за изградба, набавка и одржување на основни средства во износ од 264.322 илјади Денари (2018: 61.300 илјади Денари).

31. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ

Групата има обврска по основ на издадени гаранции од банки кон различни доверители во износ од 386.234 илјади Денари (2018: 316.724 илјади Денари).

32. ОДНОСИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ

Групата нема краен единствен сопственик. Акциите на Групата се поседувани од голем број на правни и физички лица.

Надоместоци на раководството

Во текот на 2019 година на членовите на Управниот одбор не се исплатени надоместоци за учество во одборот. Во текот на 2019 година на членовите на Надзорниот одбор вкупно се исплатени 4.402 илјади Денари (2018: 4.209 илјади Денари).

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

33. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Официјалниот девизен курс за значајната валута користена при искажување на билансните позиции деноминирани во странска валута е следнава:

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
ЕУР	61,49	61,50
РУР	0,89	0,77
УСД	54,95	53,69
ЦХФ	56,56	54,77

34. НАСТАНИ ПО ПЕРИОДОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ

Не постојат значајни настани по периодот на известување кои бараат обелоденување во консолидираните финансиски извештаи.